

Vysvětlení, proč se objevil etnický nacionalismus, rozhodně není nedostatek. Snyder například ve své první knize (1997) zdůrazňuje ranou teorii nacionalismu **Kazimierze Kellese-Krause** (1872-1905). Kelles-Kraus byl polský židovský filozof a sociolog, který přijal fenomenologickou perspektivu nacionalismu kladoucí silný důraz na národní vědomí víc než na nějaké objektivní předpoklady nacionalismu. Jeho „la loi de la rétrospection révolutionnaire“ (zákon revoluční retrospektivy) předpovídá, že političtí reformátoři směřují k nahrazení současných norem normami z dávné středověké minulosti: model je zřejmý v národních obrozeních Litevců a Čechů. Cenné vhledy do teorií o národní identitě samozřejmě rozvinuli i čeští vědci jako **Miroslav Hroch** (1985), **Ernest Gellner** (1983) a **Vladimír Macura** (1995). Po přečtení Snyderovy knihy ovšem čtenář dojde k závěru, že žádná teorie nacionalismu plně nevystihuje kořeny a vývoj moderních států. V tomto ohledu se musíme zamyslet nad tím, jaký by byl výsledek srovnávacího (spíše než teoretického) studia české národní identity, prováděné podobným způsobem, jaký použil Timothy Snyder.

Práce jako *The Little Czech a the Great Czech Nation* (1996) **Ladislava Holého** a *Czechoslovakia: The State that Failed* (2009) **Mary Heimannové** naznačují, že by se portrét moderní české identity a její vývoj mohly poněkud lišit od současných populárních a běžných vědeckých představ. Doufejme, že větší obeznámenost s dílem Timothy Snydera o nacionalismu podnítl nové zkoumání české národní identity ze širší srovnávací a historické perspektivy (proto také český překlad).

Taková práce je zásadně důležitá, neboť podtrhuje důsledky rozhodování založené na přesvědčení, a ne na znalostech. Některé závěry ze Snyderovy *Obnovy národů* nabízejí včasné varování před prosazováním horlivějších forem vlastenectví v současné České republice, Maďarsku, Polsku, na Slovensku a na Ukrajině. Se vznikem kritičtější podoby volební politiky motivované strachem, v níž lidé usilující o vysoké funkce používají vlastenectví jako motivační strategie, totiž hrozí nebezpečí vzniku méně tolerantní a uzavřenější formy společnosti.

Pat Lyons, z Doslovu knihy Obnova národů – Polsko, Ukrajina, Litva, Bělorusko 1569-1999, Pant productions, s. r. o., pro PANT, z. s., Polanka nad Odrou 2018

Pat Lyons je irský politolog, sociolog a historik, pracovník České akademie věd, který se zaměřuje na veřejné mínění, volební chování, politická participace, postoje vůči Evropské unii.

V češtině vyšly jeho knihy: *Lyons, Pat - Voliči a volby*, 2006, *Lyons, Pat, Kindlerová, Rita - 47 odstínů české společnosti*, 2015, *Linek, Lukáš, Pat Lyons - Dočasná stabilita? Volební podpora politických stran v České republice v letech 1990-2010*, 2013.

